

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
NACIONALINIO SAUGUMO IR KRIZIŲ VALDYMO SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO 2002 M. GEGUŽĖS 28 D. NUTARIMO NR. IX-907 „DĖL NACIONALINIO SAUGUMO
STRATEGIJOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO**

(Toliau – Projektas)

(TAP-16-1588; TAP-16-1028(3); TAIS-16-5149(5); TAIS-16-10648)

2016-10-06 Nr. NV-3120

Vilnius

1. Projekto rengėja – Krašto apsaugos ministerija.

2. Projekto tikslas, esmė.

Projektu siekiama atnaujinti Nacionalinio saugumo strategiją, atsižvelgiant į pasikeitusią Lietuvos saugumo situaciją. Projektu bus įtvirtintos Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo politikos nuostatos, atitinkančios pasikeitusią geopolitinę aplinką, atnaujintas ir aktualizuotas rizikos veiksnių, pavojų ir grėsmių nacionaliniam saugumui sąrašas, atnaujinti ir patikslinti nacionalinio saugumo politikos įgyvendinimo prioritetai ir uždaviniai.

3. Derinimas.

Projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje, suderintas su ministerijomis, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, Valstybės saugumo departamentu, Specialiųjų tyrimų tarnyba. Projektas patikslintas atsižvelgiant į Aplinkos ministerijos, Energetikos ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Teisingumo ministerijos ir Valstybės saugumo departamento pastabas. Su Specialiųjų tyrimų tarnyba, Ūkio ministerija ir Teisingumo ministerija pastabos suderintos darbo tvarka.

Vyriausybės 2016 m. birželio 29 d. pasitarime buvo pritarta Projektui ir pasiūlyta pateikti jį svarstyti Valstybės gynybos tarybai. Valstybės gynybos taryba 2016 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. V-13 pritarė Projektui ir pasiūlė Vyriausybei teikti Projektą tvirtinti Seimui.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teikiamo Projekto paketas papildytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu, kuriame pritariama Projektui ir suteikiami įgaliojimai krašto apsaugos ministrui, o jam negalint dalyvauti, – krašto apsaugos viceministrui atstovauti Vyriausybei, svarstant Projektą Seime.

4. Dalykinio vertinimo išvada.

Teikiamas nutarimo projektas iš esmės atitinka Vyriausybės reglamento reikalavimus.

Nacionalinio saugumo ir krizių valdymo skyriaus patarėja

Sigita Vasiliauskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5501 / 262 4821, faks. (8 5) 264 8517, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751, PVM mokėtojo kodas LT100001016116

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-09-30 Nr. 12-01-1718

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Teikiame Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, kuriam Valstybės gynimo taryba pritarė 2016 m. rugsėjo 19 d.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto“ projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 11 lapų.
3. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto aiškinamasis raštas, 2 lapai.
4. Valstybės gynimo tarybos 2016 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. V-13 „Dėl pritarimo Nacionalinio saugumo strategijai“ kopija, 1 lapas.

Krašto apsaugos ministras

Juozas Olekas

Milda Kriauciūnienė, tel. 273 5518, el. p. milda.kriauciuniene@kam.lt

Originalas nebus siunčiamas.

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO 2002 M. GEGUŽĖS 28 D. NUTARIMO NR. IX-907 „DĖL NACIONALINIO
SAUGUMO STRATEGIJOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO**

2016 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi ir Valstybės gynimo tarybos 2016 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. V-13 „Dėl pritarimo Nacionalinio saugumo strategijai“, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti krašto apsaugos ministrą Juozą Oleką, o jei jis negalėtų dalyvauti – krašto apsaugos viceministrą Antaną Valį atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytąjį nutarimo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Krašto apsaugos ministras

Krašto apsaugos ministerijos
teisės departamento direktorė
Judita Nagienė

Juozas Oleka
Krašto apsaugos ministras

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO 2002 M. GEGUŽĖS 28 D. NUTARIMO NR. IX-907 „DĖL NACIONALINIO
SAUGUMO STRATEGIJOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – projektas) siekiama atnaujinti ir patikslinti Nacionalinio saugumo strategiją, pritaikant šį dokumentą ir Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo politiką prie pasikeitusios šalies saugumo situacijos.

2. Projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Projektą parengė Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2015 m. gruodžio 7 d. potvarkiu Nr. 228 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudaryta darbo grupė Nacionalinio saugumo strategijai atnaujinti.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu galioja Nacionalinio saugumo strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ (2012 m. birželio 26 d. nutarimo Nr. XI-2131 redakcija).

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Projekte atnaujintos nacionalinio saugumo prielaidos ir interesai, aktualizuotas rizikos veiksnių, pavojų ir grėsmių nacionaliniam saugumui sąrašas, atnaujinti ir patikslinti nacionalinio saugumo politikos įgyvendinimo prioritetai ir uždaviniai, įtvirtinami sprendimai, priimti reaguojant į pasikeitusią valstybės saugumo situaciją, pokyčiai viešojo, energetinio, ekonominio, informacinio ir kibernetinio saugumo, dvišalio bendradarbiavimo ir kitose srityse. Atsižvelgiant į kintantį grėsmių pobūdį, buvo atsisakyta nuostatų, neturinčių tiesioginės įtakos Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui. Atnaujintos Nacionalinio saugumo strategijos nuostatos leis tinkamai ir visapusiškai stiprinti šalies saugumą, prisitaikant prie pasikeitusios saugumo situacijos.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto teisės akto pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus nutarimą bus sudarytos sąlygos visapusiškai užtikrinti valstybės saugumą, įgyvendinant prie esamos saugumo situacijos pritaikytą nacionalinio saugumo politiką. Neigiamų priimto teisės akto pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas teisės aktas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Projekte numatomos viešojo saugumo stiprinimo priemonės, skirtos organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos keliamoms grėsmėms visuomenės saugumui, valstybės ekonominiam ir politiniam gyvenimui mažinti, todėl teisės aktas turės teigiamą poveikį gerinant kriminogeninę situaciją ir mažinant korupciją.

7. Kaip teisės akto įgyvendinimas atsiliieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Projekte numatomos priemonės, kuriomis bus siekiama tvaraus ekonomikos augimo, monopolijos strateginiuose ūkio sektoriuose mažinimo, energetinio saugumo stiprinimo, prekių ir paslaugų eksporto rinkų diversifikavimo, tolygios, tvarios ir į skirtumų mažinimą orientuotos regionų plėtros ir kt., todėl teisės aktas turės teigiamą poveikį verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Teisės akto inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Vadovaudamasi Nacionalinio saugumo strategija, Lietuvos Respublikos Vyriausybė kiekvienais metais nustatys grėsmių šalinimo ar mažinimo prioritetus, strategija taip pat bus pagrindas rengiant ilgalaikes valstybines saugumo stiprinimo programas, strategijos ir šių programų nuostatos bus įtrauktos į kitus strateginio planavimo dokumentus.

9. Ar projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

10. Ar projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Projekto nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu projektui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti

Nacionalinio saugumo strategija įgyvendinama per ilgalaikes valstybines saugumo stiprinimo programas, kurias nustatytais terminais teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir nutarimu tvirtina Lietuvos Respublikos Seimas. Ilgalaikės valstybinės saugumo stiprinimo programos įgyvendinamos per strateginio planavimo dokumentus, o programų įgyvendinimą koordinuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

12. Projektui įgyvendinti reikalingos lėšos

Nacionalinio saugumo strategija bus įgyvendinama iš valstybės biudžeto lėšų.

13. Projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Projekto rengimo metu (2016 m. sausio 19 d.) surengtos konsultacijos su ministerijų ir kitų valstybės institucijų, politinių partijų atstovais, žurnalistais, akademikais ir kitais ekspertais dėl Nacionalinio saugumo strategijos atnaujinimo kryptių. Konsultacijų metu diskutuota Nacionalinio saugumo strategijos apimties ir ribų klausimais, ekspertai pateikė siūlymų dėl nacionalinio saugumo problemų išgryninimo ir nacionalinio saugumo prioritetų nustatymo.

14. Projekto reikšminiai žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: grėsmė valstybės saugumui, nacionalinis saugumas, valstybės saugumas, viešasis saugumas.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Papildomų pagrindimų ir paaiškinimų nėra.

Juozas Olekas
Krašto apsaugos ministras

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2002 M. GEGUŽĖS 28 D. NUTARIMO
NR. IX-907 „DĖL NACIONALINIO SAUGUMO STRATEGIJOS PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas n u t a r i a:

1 straipsnis.

Pakeisti Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimą Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

DĖL NACIONALINIO SAUGUMO STRATEGIJOS PATVIRTINIMO

Lietuvos Respublikos Seimas n u t a r i a:

1 straipsnis.

Patvirtinti Nacionalinio saugumo strategiją (pridedama).“

Seimo Pirmininkas

Krašto apsaugos ministerijos
Teisės departamento direktorė
Judita Nagienė

Juozas Olekas
Krašto apsaugos ministras

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Seimo
2002 m. gegužės 28 d.
nutarimu Nr. IX-907
(Lietuvos Respublikos Seimo
2016 m. d.
nutarimo Nr.
redakcija)

NACIONALINIO SAUGUMO STRATEGIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinio saugumo strategija (toliau – strategija) – tai svarbiausių nuostatų, apibrėžiančių saugios valstybės raidą, visuma. Strategija nustato gyvybinius ir pirmaeilius nacionalinio saugumo interesus, pagrindinius rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes šiems interesams, nacionalinio saugumo sistemos plėtros, užsienio, gynybos ir vidaus politikos prioritetus, ilgojo ir vidutinio laikotarpių uždavinius. Strategija yra grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymu, Šiaurės Atlanto ir Europos Sąjungos (toliau – ES) sutartimis, Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (toliau – NATO) ir ES strateginiuose saugumo politikos dokumentuose pateiktais strateginiais tikslais ir veiklos gairėmis.

2. Formuodama ir įgyvendindama nacionalinio saugumo politiką, Lietuvos Respublika laikosi visuotinai pripažintų tarptautinės teisės normų, principų ir įsipareigojimų, įtvirtintų Jungtinių Tautų Organizacijos, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos ir Europos Tarybos dokumentuose, prisideda prie tarptautinės taikos ir visa apimančio saugumo, pagrįsto demokratinėmis vertybėmis, teise ir teisingumu, palaikymo.

3. Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą užtikrina valstybės piliečiai, jų bendrijos ir organizacijos, Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, kariuomenė, policija, žvalgybos ir kitos nacionaliniam saugumui reikšmę turinčios institucijos, vykdydamos savo pareigas ir funkcijas nacionalinio saugumo sistemoje.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS NACIONALINIO SAUGUMO POLITIKOS PRIELAIDOS

4. Nacionalinis saugumas – valstybės klestėjimo pagrindas. Tik saugioje aplinkoje įmanoma užtikrinti brandžios demokratinės konstitucinės santvarkos funkcionavimą, tvarų ekonomikos augimą, žmogaus teisių ir laisvių apsaugą, pilietinės visuomenės gyvybingumą. Būtina nacionalinio saugumo sąlyga – sąmoningų piliečių indėlis į šalies saugumo ir gerovės kūrimą, pasirengimas kritiniu atveju prisidėti prie jos gynybos.

5. Lietuvos Respublika savo nacionalinį saugumą suvokia kaip nacionalinio saugumo interesų apsaugą. Lietuvos Respublikos saugumo politika yra atvira, skaidri ir nekonfrontacinė. Lietuvos Respublika nė vienos valstybės nelaiko savo priešu.

6. Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą stiprina narystė NATO ir ES bei Jungtinių Amerikos Valstijų (toliau – JAV) karinis buvimas Europoje ir regione. Stiprėjanti NATO kolektyvinės gynybos dimensija, išaugęs NATO ir sąjungininkų karinis matomumas šalyje ir regione veikia kaip atgrasymo priemonė ir yra Lietuvos Respublikos saugumo garantija. ES suteikia

papildomų saugumo garantijų, taip pat remia Lietuvos Respublikos ir kitų regiono šalių infrastruktūros projektus, didinančius Baltijos šalių ekonominį ir energetinį saugumą.

7. Lietuvos Respublikos nacionalinis saugumas yra NATO ir ES nedalomo saugumo politikos dalis: grėsmė vienos Aljanso ar ES narės saugumui yra grėsmė ir Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, todėl jam įtaką daro regioniniam, Europos ir pasaulio saugumui kylantys iššūkiai. Lietuvos Respublika nacionalinio saugumo politiką grindžia NATO ir ES vienijančiomis vertybėmis, ją įgyvendina savarankiškai, bendradarbiaudama su kitomis valstybėmis ir per tarptautines organizacijas.

8. Lietuvos Respublikos saugumo aplinką ypač neigiamai veikia Rusijos Federacijos veiksmai, pažeidžiantys tarptautines normas ir griauinantys taisyklėmis pagrįstą saugumo architektūrą Europoje. Agresija prieš kaimynines valstybes, Krymo aneksija, prie Lietuvos Respublikos ir kitų šalių sienų sutelkta moderni Rusijos Federacijos ginkluotė, didelio masto puolamojo pobūdžio pratybos, pasirengimas išvien naudoti karines ir ekonomines, energetines, informacines ir kitokio pobūdžio civilines priemones, nukreiptas prieš kaimynines valstybes, gebėjimas išnaudoti vidines Lietuvos Respublikos Rytų kaimynystėje esančių valstybių problemas, taip pat pasirengimas panaudoti branduolinį ginklą ir prieš jo neturinčias valstybes yra iššūkis Lietuvos Respublikos ir visos euroatlantinės bendruomenės saugumui. Šie veiksniai darys įtaką šalies saugumui ne tik trumpalaikėje, bet ir ilgalaikėje perspektyvoje.

9. Lietuvos Respublikos saugumas tiesiogiai ir netiesiogiai priklauso nuo ilgalaikių saugumo iššūkių Europos Pietų kaimynystės valstybėse. Šiuose regionuose augantis religinis ekstremizmas, užsitęsę konfliktai, nestabilios valstybės, jose atsiradęs galios ir saugumo vakuumas ne tik sudaro sąlygas plisti terorizmui, nekontroliuojamai migracijai, organizuotam nusikalstamumui, kilti humanitarinėms krizėms, bet taip pat yra rimtas iššūkis ES integracijai.

10. Lietuvos Respublikos saugumui yra būtinas sėkmingas jos vidaus gyvenimo sričių vystymasis, užtikrinantis tvarią valstybės raidą, todėl socialinės atskirties, demografiniai, ekonominiai, energetiniai, aplinkosauginiai ir viešojo saugumo klausimai yra integrali šalies nacionalinio saugumo dalis.

III SKYRIUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIO SAUGUMO INTERESAI

11. Gyvybiniai nacionalinio saugumo interesai – tai interesai, kuriems apsaugoti naudojamos visos teisėtos priemonės ir kuriuos pažeidus kiltų didelė grėsmė Lietuvos valstybės ir visuomenės egzistavimui. Lietuvos Respublikos gyvybiniai interesai yra:

11.1. suverenitetas, teritorijos vientisumas, demokratinė konstitucinė santvarka;

11.2. pilietinė visuomenė, pagarba žmogaus ir piliečio teisėms bei laisvėms ir jų apsauga;

11.3. taika ir gerovė valstybėje.

12. Pirmaeiliai nacionalinio saugumo interesai – tai interesai, kurių neginant laikui bėgant būtų pažeidžiami gyvybiniai Lietuvos Respublikos interesai. Pirmaeiliai Lietuvos Respublikos interesai yra:

12.1. NATO ir ES gyvybingumas ir vieningumas, visų euroatlantinės bendrijos valstybių saugumas, solidarumas, demokratija ir gerovė;

12.2. saugumas, stabilumas, demokratijos ir europinių vertybių sklaida visoje Lietuvos Respublikos Rytų kaimynystėje;

12.3. valstybės raidos tvarumas: ekonominis, energetinis, aplinkosauginis, socialinis saugumas.

IV SKYRIUS

GRĖSMĖS, PAVOJAI, RIZIKOS VEIKSNIAI

13. Dinamiška, kompleksiška ir sunkiai prognozuojama Lietuvos Respublikos saugumo aplinka pasižymi tuo, kad išorės ir vidaus, karinės ir nekarinės grėsmės, pavojai ir rizikos veiksniai yra tarpusavyje susiję. Atsižvelgiant į pakitusią saugumo aplinką, konvencinės karinės grėsmės Lietuvai ar kitai regiono šaliai nebėra teorinės, o karinės ir nekarinės (diplomatinės, informacinės, kibernetinės, ekonominės, energetinės, finansinės, teisinės) priemonės, nukreiptos prieš Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą, gali būti naudojamos išvien, siekiant paveikti labiausiai pažeidžiamas valstybės gyvenimo sritis.

14. Grėsmės, pavojai ir rizikos veiksniai, kuriems nacionalinį saugumą užtikrinančios institucijos turi skirti ypatingą dėmesį:

14.1. *konvencinės karinės grėsmės*, kurias kelia Rusijos Federacijos pasirengimas ir valia naudoti karinę jėgą siekiant savo tikslų, jos karinių pajėgumų telkimas ir plėtra Lietuvos Respublikos kaimynystėje, taip pat skaidrumo stokojanti karinė veikla ties Lietuvos Respublikos ir kitų NATO šalių sienomis;

14.2. *užmaskuotos karinės ir žvalgybinės priemonės*, pasitelkiamos užsienio valstybių, kurios gali būti panaudotos siekiant daryti neigiamą įtaką Lietuvos Respublikos politinei sistemai, kariniams pajėgumams, teisėsaugai, socialiniam ir ekonominiam stabilumui, apsunkinti nacionalinį ir NATO sprendimų priėmimo procesą, išbandyti Aljanso ir ES vieningumą, neteisėtai gauti valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančios informacijos;

14.3. *grėsmės euroatlantinės bendrijos vienybei* – visuotiniai ar regioniniai procesai, trečiųjų šalių veikla, galintys susilpninti transatlantinius santykius, NATO kolektyvinės gynybos įsipareigojimus, ES galimybes vykdyti bendrą politiką;

14.4. *nestabilumas regione ir pasaulyje* – konfliktai, kylantys už NATO ir ES ribų esančiose valstybėse, kurių politinė valdžia ir institucijos yra neatsparios išorės spaudimui ir nepajėgios užtikrinti veiksmingos teritorijos kontrolės ir gyventojų saugumo, spręsti ekonominių, socialinių ir klimato kaitos keliamų problemų. Šie konfliktai, sukeldami didelio masto migraciją, humanitarines krizes, skatindami terorizmą, organizuotą nusikalstamumą, trikdydami strategiškai svarbių išteklių tiekimą, gali turėti neigiamų padarinių tiek regiono valstybėms, tiek platesnei tarptautinei bendruomenei;

14.5. *informacinės grėsmės* – kai kurių valstybių ir nevalstybinių subjektų skleidžiama nepagrįsta ir klaidinanti informacija, nukreipta prieš Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesus, kuria skatinamas nepasitikėjimas ir nepasitenkinimas Lietuvos valstybe ir jos institucijomis, demokratine santvarka, krašto gynyba, bandoma diskredituoti šalies narystę NATO, Aljanso pajėgumus ir įsipareigojimą ginti sąjungininkus, silpninti piliečių ryžtą ginti savo valstybę, taip pat informacinė veikla, nukreipta į kitų ES ir NATO valstybių narių visuomenės ir politikos formuotojus, siekiant Lietuvai nepalankių sprendimų;

14.6. *kibernetinės grėsmės* – veiksmai kibernetinėje erdvėje, kuriais siekiama sutrikdyti ypatingos svarbos informacinių infrastruktūrų funkcionavimą, nacionaliniam saugumui svarbių valstybės institucijų ir ūkio sektorių veiklą, išgauti valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančią ar kitą neviešą informaciją, įvykdyti kitas nusikalstamas veikas ir taip pakenkti valstybės ir jos piliečių saugumui;

14.7. *terorizmas, ekstremizmas, radikaliėjimas* – religinio ir politinio ekstremizmo ideologijoms pritariančių asmenų ketinimai ir pajėgumai vykdyti teroristinius nusikaltimus Lietuvos Respublikoje, užsienio valstybėse veikiančių teroristinių organizacijų ir su jomis susijusių asmenų teroristinė veikla, terorizmo grėsmės sklaida iš konfliktų regionų;

14.8. *ekonominė ir energetinė priklausomybė, ekonomikos ir ūkio pažeidžiamumas* – euroatlantinės integracijos kriterijų neatitinkančių valstybių ūkio subjektų dominavimas nacionaliniam saugumui strategiškai svarbiuose ūkio sektoriuose, ketinimai perimti nacionaliniam saugumui strategiškai svarbių įmonių ir įrenginių kontrolę, netinkama šių objektų apsauga ar naudojimas pažeidžiant valstybės interesus, energijos išteklių importo monopolizavimas ir išlikęs

elektros energijos sistemos integruotumas į posovietinę erdvę, transporto sistemos plėtros ir konkurencingumo žlugdymas, nepakankamas eksporto ir investicijų diversifikavimas;

14.9. *nesaugios branduolinės energetikos plėtojimas regione*, tarptautinių branduolinės ir radiacinės saugos bei aplinkosaugos reikalavimų nesilaikymas projektuojant, statant ir eksploatuojant branduolinės energetikos objektus ir neatliekant poveikio aplinkai vertinimo;

14.10. *netolygi socialinė ir ekonominė raida, demografinės būklės prastėjimas* – socialinės ir ekonominės atskirties problemos, galinčios sukelti didesnę neatsparumą išorės įtakai, nepasitikėjimą valstybės institucijomis ir demokratine politine sistema, politinį ekstremizmą, nusikalstamumą ar socialinius neramumus. Šie veiksniai ir neigiami demografiniai pokyčiai gali apsunkinti nacionalinio saugumo stiprinimo priemonių įgyvendinimą;

14.11. *organizuotas nusikalstamumas, korupcija* – šių reiškinių plitimas ir skverbimasis į šalies ūkį ir finansų rinkas, galintys kelti rimtą pavojų visuomenės saugumui, neigiamai veikti valstybės ekonominę ir politinę gyvenimą;

14.12. *valstybės ir tarptautinio lygio ekstremaliosios situacijos* – dėl gamtinių, techninių, ekologinių, socialinių įvykių, užkrečiamųjų ligų protrūkių susidariusios situacijos, galinčios sukelti staigų didelį pavojų ar žalą daugumos šalies gyventojų sveikatai ar gyvybei, aplinkai, sutrikdyti valstybės valdymą ar ypatingos svarbos infrastruktūros funkcionavimą. Tokių situacijų gali daugėti dėl klimato kaitos sukeltų neigiamų padarinių.

V SKYRIUS

NACIONALINIO SAUGUMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO PRIORITETAIR UŽDAVINIAI

15. Nacionalinio saugumo politikos įgyvendinimo prioritetai ir uždaviniai sudaro sąlygas sutelktomis valstybės ir piliečių pastangomis plėtoti ir stiprinti demokratiją, užtikrinti valstybės vidaus ir išorės saugumą, atgrasyti kiekvieną potencialų užpuoliką, ginti Lietuvos valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą ir konstitucinę santvarką.

16. Išorės ir vidaus veiksniai, darantys įtaką Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, yra susiję, todėl užsienio, gynybos ir vidaus politikos priemonės, skirtos nacionaliniam saugumui stiprinti, taip pat turi būti integruotos tarpusavyje.

17. Stiprinant Lietuvos Respublikos nacionalinę saugumą, bus siekiama formuoti palankią saugumo aplinką, užkirsti kelią galimoms grėsmėms, pavojams ir rizikos veiksniams, o jų nepavykus išvengti – būti pasirengus tinkamai į juos atsakyti, panaudojant visas valstybei prieinamas priemones ir būdus.

18. Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo politikos įgyvendinimo prioritetai ir ilgojo ir vidutinio laikotarpio uždaviniai:

18.1. *nacionalinių gynybos pajėgumų stiprinimas*. Lietuvos Respublikos gynybos pagrindas – Lietuvos kariuomenės gebėjimas kartu su sąjungininkais užtikrinti patikimą atgrasymą, o nepavykus atgrasinti, savarankiškai ir kartu su sąjungininkais ginti Lietuvos Respubliką. Lietuvos kariuomenė taip pat turi būti pasirengusi vykdyti valstybės tarptautinius įsipareigojimus. Lietuvos Respublika:

18.1.1. nuosekliai didins krašto apsaugos finansavimą, kad jis vėliausiai 2020 m. pasiektų minimalų 2 proc. šalies bendrojo vidaus produkto lygį;

18.1.2. didins kariuomenės kovinę galią, ypač didelį dėmesį skirdama sausumos ir oro gynybos pajėgumų plėtrai, atsargų kaupimui;

18.1.3. Lietuvos kariuomenę komplektuos mišriu principu iš profesinės karo tarnybos karių ir privalomosios karo tarnybos karių;

18.1.4. stiprins parengtąjį kariuomenės personalo rezervą, siekdama, kad jis būtų pakankamas, tinkamai parengtas ir aprūpintas valstybės gynybos poreikiams užtikrinti;

18.1.5. išlaikys aukštos parengties kariuomenės vienetus, skirtus nedelsiant reaguoti tiek į įprastas karines grėsmes, tiek į ginkluotus incidentus ar sienos pažeidimus taikos metu;

18.1.6. užtikrins priimančiosios šalies paramą Lietuvos Respublikoje dislokuotoms sąjungininkų pajėgoms, rengs pajėgumus ir infrastruktūrą, skirtus sklandžiam papildomų sąjungininkų pajėgų dislokavimui;

18.1.7. stiprins ginkluotąsias pajėgas sudarančių institucijų vienetų kovinę parengtį, taip pat ginkluotąsias pajėgas sudarančių ir kitų už viešąją saugumą atsakingų institucijų sąveiką su Lietuvos kariuomene;

18.2. *NATO kolektyvinės gynybos stiprinimas.* Stiprus ir vieningas Aljansas, gebantis užtikrinti jam priklausančių valstybių saugumą ir gynybą, yra esminis Lietuvos Respublikos saugumo garantas. Lietuvos Respublika:

18.2.1. prisidės stiprinant NATO kolektyvinės gynybos pajėgumus, ypatingą dėmesį skirdama NATO greitojo reagavimo pajėgoms, remis NATO gynybos planų rengimą ir reguliarių atnaujinimą;

18.2.2. dalyvaus stiprinant NATO pasirengimą atsakyti į hibridines grėsmes, taip pat prisidės prie NATO pajėgumų saugumo iššūkiams energetinio, kibernetinio, informacinio saugumo srityse atremti plėtojimo;

18.2.3. sieks stiprinti NATO atgrasymo politiką, grindžiamą įprastinėmis ir branduolinėmis priemonėmis;

18.2.4. sieks ilgalaikio ir svaraus NATO karinio buvimo Lietuvos Respublikoje ir Baltijos regione, užtikrinančio patikimą atgrasymą, įskaitant sąjungininkų pajėgų ir išankstinę ginkluotės ir įrangos dislokavimą bei reguliarias pratybas;

18.2.5. sudarys sąlygas NATO pratyboms ir mokymams, plėtos reikalingą infrastruktūrą ir teiks priimančiosios šalies paramą Lietuvos Respublikoje esančioms sąjungininkų pajėgoms;

18.3. *NATO krizių valdymo ir partnerysčių stiprinimas.* Saugumo ir stabilumo plėtra už Aljanso ribų tiesiogiai ir netiesiogiai stiprina Lietuvos Respublikos ir kitų NATO narių saugumą, todėl Lietuvos Respublika:

18.3.1. palaikys Aljanso pastangas stiprinti saugumą ir stabilumą NATO kaimynystėje esančiuose regionuose;

18.3.2. toliau remis NATO plėtros ir partnerysčių politiką, NATO ir ES strateginės partnerystės ir organizacinio papildomumo, transatlantinių ryšių stiprinimo iniciatyvas;

18.3.3. prisidės prie NATO karinių ir civilinių pajėgumų, leidžiančių efektyviai vadovauti tarptautinėms operacijoms ir jas vykdyti, taip pat vietinių pajėgų mokymo ir vystymo pajėgumų stiprinimo;

18.4. *vieningos ir solidarios ES stiprinimas.* Vieniinga ES, solidariai ir veiksmingai ginanti bendrus ES interesus, gebanti efektyviai veikti ir konkuruoti sudėtingomis geopolitinėmis sąlygomis ir prisidedanti prie tarptautinio saugumo ir stabilumo, yra svarbus Lietuvos Respublikos saugumo ir gerovės užtikrinimo veiksnys. Lietuvos Respublika:

18.4.1. toliau aktyviai dalyvaus priimant efektyviam ES funkcionavimui ir stabilumui reikalingus sprendimus ES institucijose, remis ES integraciją, ypač vidaus rinkos, bendros valiutos, energetikos ir transporto tinklų sujungiamumo srityse, palaikys ES mastu suderintus sprendimus ir veiksmus siekiant mažinti ES valstybių narių išorės pažeidžiamumą;

18.4.2. prisidės prie efektyvios ir pridedamąją vertę turinčios ES užsienio, saugumo ir gynybos politikos kūrimo, remis bendrais ES saugumo interesais pagrįstus solidarius sprendimus trečiųjų šalių politikos atžvilgiu, dalyvaudama Europos išorės veiksmų tarnybos veikloje, prisidedama prie europinių civilinių ir karinių pajėgumų kūrimo;

18.4.3. aktyviai dalyvaus ES Rytų kaimynystės politikos įgyvendinimo veikloje ir remis ES plėtros procesą;

18.4.4. aktyviai prisidės stiprinant Europos energetikos sąjungą, remdama ES sprendimus, skatinančius pilnavertę Lietuvos Respublikos integraciją į ES energetikos rinką, įskaitant elektros sistemos sinchronizaciją su kontinentinės Europos tinklais, ES valstybių narių energetinį solidarumą, energijos tiekimo šaltinių diversifikaciją ir konkurencingos ES energijos rinkos kūrimą, dalyvaus formuojant ir įgyvendinant ES klimato kaitos ir energetikos politiką;

18.4.5. remis ES migracijos ir prieglobsčio politiką, siekdama, kad regioninių konfliktų ir kitų veiksmų sukelta migracijos ir pabėgėlių krizė nepažeistų ES vienybės ir stabilumo;

18.4.6. prisidės prie ES strateginės komunikacijos gebėjimų stiprinimo ir sieks Bendrijos ir NATO veiklų suderinamumo šioje srityje;

18.5. *dvišalių ir daugiašalių santykių stiprinimas*. Siekdama stiprinti bendradarbiavimą su kaimyninėmis šalimis, plėtoti Baltijos ir Šiaurės valstybių regionų integraciją, santykius su strateginiais partneriais, NATO ir ES sąjungininkais ir prisidėti prie demokratiškos vertybių sklaidos Rytų kaimynystėje, Lietuvos Respublika:

18.5.1. stiprins dvišalius santykius su JAV politinėje, karinėje, ekonominėje, energetinio saugumo, socialinėje, kultūros ir kitose srityse, plėtos bendradarbiavimą tarptautinėse organizacijose, laikydama strateginę partnerystę su JAV vienu svarbiausių palankios saugumo aplinkos formavimo įrankių, o aktyvią JAV narystę NATO ir karinį buvimą Lietuvos Respublikoje ir Baltijos regione – esminiu Lietuvos Respublikos saugumo garantu;

18.5.2. stiprins strateginę partnerystę ir bendradarbiavimą su Estijos Respublika, Latvijos Respublika ir Lenkijos Respublika karinėje, transporto, energetinio saugumo ir kitose srityse, sieks europinės energetikos ir transporto sistemų integracijos plėtodama bendrus infrastruktūros projektus;

18.5.3. ypatingą dėmesį skirs dvišaliam ir daugiašaliam bendradarbiavimui su Baltijos ir Šiaurės valstybėmis saugumo, politinėje, strateginės komunikacijos, švietimo ir mokslo, kultūros, ekonomikos, finansų, energetikos, transporto, aplinkosaugos ir kitose srityse. Bus siekiama, kad šių aštuonių valstybių ryšiai ir efektyvesnis išteklių naudojimas prisidėtų prie sėkmingo atstovavimo bendriems interesams tarptautinėse organizacijose ir kitose šalyse. Lietuvos Respublika taip pat sieks aktyvesnio Baltijos ir Šiaurės valstybių bendradarbiavimo saugumo ir gynybos srityje, įskaitant galimus bendrus karinius projektus;

18.5.4. stiprins partnerystę su ES ir NATO valstybėmis narėmis panaudodama tradicines dvišalio bendradarbiavimo formas ir priemones;

18.5.5. plėtodama ES Rytų partnerystės politiką, tęs aktyvų bendradarbiavimą su Armėnijos Respublika, Azerbaidžano Respublika, Baltarusijos Respublika, Gruzija, Moldovos Respublika ir Ukraina Lietuvos Respublikai ir šioms valstybėms svarbiose srityse. Lietuvos Respublika remis šių valstybių europinės ir euroatlantinės integracijos siekius, atsižvelgdama į kiekvienos valstybės ypatumus, ir aktyviai prisidės sprendžiant regioninius konfliktus;

18.5.6. skleis demokratijos, laisvos rinkos, įstatymo viršenybės, skaidrumo ir atskaitomybės idėjas ir praktiką, gins žmogaus teises ir laisves Rytų kaimynystėje, skatins tiesioginius žmonių tarpusavio ryšius;

18.5.7. laikysis požiūrio, kad gerų kaimyninių santykių palaikymas ir plėtojimas su Rusijos Federacija tebėra labiausiai pageidautinas dvišalių santykių raidos scenarijus, galintis padėti stiprinti regioninį saugumą tiek, kiek esamomis sąlygomis jį įmanoma grįsti abipusiškumo, nediskriminacijos, pagarbos tarptautinei teisei ir įsipareigojimų įgyvendinimui, atviros rinkos ir sąžiningos konkurencijos principais. Tačiau pagrindinė gerų kaimyninių santykių plėtros kliūtis yra agresyvūs Rusijos Federacijos veiksmai ir šiurkštūs tarptautinės teisės pažeidimai. Kiek tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams ir tarptautiniams įsipareigojimams, bus siekiama su šia šalimi palaikyti praktinį bendradarbiavimą ekonomikos, transporto, kultūros, humanitarinėje ir kitose srityse, taip pat labiau įtraukti Rusijos Federacijos Kaliningrado (Karaliaučiaus) sritį į europinius ir regioninio bendradarbiavimo projektus;

18.6. *aktyvus dalyvavimas stiprinant tarptautinį saugumą ir stabilumą*. Veikdama kaip aktyvi ir atsakinga tarptautinės bendruomenės narė, Lietuvos Respublika:

18.6.1. remis tarptautinės bendrijos pastangas įtvirtinti demokratijos, darnios plėtros, laisvos rinkos, įstatymo viršenybės, gero valdymo principus ir praktiką, ginti pagrindines žmogaus teises ir laisves bei žmogaus teisių ir laisvių universalumo principą ir lyčių lygybę;

18.6.2. prisidės prie tarptautinės bendrijos pastangų palaikyti taiką ir stabilumą pasaulyje, užkirsti kelią tarpvalstybiniais ir etniniais konfliktams, spręsti užsitęsčius konfliktus, kovoti su

tarptautiniu terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, pagal galimybes civiliniais ir kariniais pajėgumais prisidės prie NATO, ES ir kitų tarptautinių organizacijų tarptautinių operacijų ir misijų;

18.6.3. aktyviai dalyvaus įgyvendinant tarptautinius susitarimus, konvencijas ir iniciatyvas, apribojančius ar uždraudžiančius masinio naikinimo ginklų, jų komponentų ir gamybos technologijų, taip pat branduolinių, cheminių ir biologinių medžiagų platinimą, didelį dėmesį skirdama branduolinio saugumo problemoms;

18.6.4. dalyvaus daugiašalėje įprastinių ginklų kontrolės veikloje, sieks didesnio skaidrumo ir reguliavimo, susijusio su Rusijos Federacijos taktiniu branduoliniu ginklu, papildomai panaudos susitarimus su atskiromis kaimyninėmis valstybėmis dėl dvišalių saugumą ir pasitikėjimą skatinančių priemonių taikymo;

18.6.5. sieks navigacijos laisvės principo įgyvendinimo Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje ir tarptautiniuose vandenyse bei jūrinės ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos stiprinimo, bendradarbiaudama su NATO, ES ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis;

18.6.6. stiprins nacionalinių institucijų ir atstovybių užsienyje derybinius bei lobistinius pajėgumus, sieks sklandaus institucijų bendradarbiavimo plečiant Lietuvos Respublikos įtaką tarptautinėse organizacijose;

18.7. *grėsmių, pavojų ir rizikos veiksmų nacionaliniam saugumui nustatymo, vertinimo ir perspėjimo sistemos plėtotė.* Lietuvos Respublika toliau plėtos grėsmių, pavojų ir rizikos veiksmų nacionaliniam saugumui nustatymo, vertinimo ir perspėjimo sistemą, grindžiamą stebėjimo indikatoriais. Grėsmių, pavojų ir rizikos veiksmų stebėsena ir vertinimas bus integruoti į valstybės institucijų ir įstaigų veiklos planavimą;

18.8. *kontržvalgybinių priemonių stiprinimas.* Lietuvos Respublika plės galimybes ir pajėgumus aktyviomis kontržvalgybinėmis priemonėmis mažinti šalies pažeidžiamumą, stiprins valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančios informacijos apsaugą, sieks nustatyti saugumo spragų išnaudojimo galimybes;

18.9. *valstybės krizių prevencijos ir valdymo pajėgumų stiprinimas.* Lietuvos Respublika stiprins krizių prevencijos ir valdymo veikloje dalyvaujančių institucijų pajėgumus ir gebėjimus greitai ir veiksmingai reaguoti į krizes Lietuvos Respublikoje, užtikrins efektyvią sąveiką su NATO, ES ir kitomis valstybėmis reaguojant į krizes;

18.10. *civilinės saugos stiprinimas.* Siekdama užtikrinti gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų civilinę saugą taikos ar karo metu, Lietuvos Respublika stiprins civilinės saugos sistemos parengtį ir valstybinės reikšmės objektų apsaugą, plėtos visuomenės švietimą civilinės saugos klausimais ir gyventojų savisaugos kultūrą;

18.11. *viešojo saugumo stiprinimas.* Siekdama mažinti organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos keliamas grėsmes visuomenės saugumui, valstybės ekonominiam ir politiniam gyvenimui, Lietuvos Respublika:

18.11.1. stiprins organizuoto nusikalstamumo prevenciją ir kontrolę, ypatingą dėmesį skirdama organizuotoms nusikalstamoms grupėms, turinčioms sąsajų su kitų šalių žvalgybos tarnybomis ar teroristinėmis organizacijomis, taip pat nusikaltimams, darantiems didžiausią žalą ar keliantiems didžiausią pavojų visuomenei ar valstybei;

18.11.2. užtikrins patikimą ES išorės sienos (Lietuvos Respublikos dalies) apsaugą ir stiprins neteisėtos migracijos prevenciją ir kontrolę, palaikys nuolatinę parengtį laikinai atnaujinti kontrolę prie vidaus sienos;

18.11.3. plėtos viešojo saugumo įstaigų pajėgumus ir gebėjimus nustatyti ir mažinti nusikalstamumo grėsmes nacionaliniam saugumui, stiprindama šių įstaigų veiklos koordinavimą ir operatyvų tarpinstitucinį ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą bei didindama investicijas į pažangias technologijas;

18.11.4. įgyvendins kompleksines kovos su korupcija ir korupcijos prevencijos priemones, orientuotas į skaidrumo ir atsakomybės viešajame sektoriuje didinimą, teisėkūros ir sprendimų viešumą, nereikalingo reglamentavimo šalinimą, tobulins korupcijos nusikaltimų tyrimo ir sankcijų taikymo mechanizmus;

18.12. *nacionalinių pajėgumų kovai su terorizmu, smurtiniu ekstremizmu ir radikalėjimu stiprinimas*. Lietuvos Respublika stiprins nacionalinius pajėgumus nustatyti radikalizacijos, kuri gali skatinti teroristinę ar ekstremistinę veiklą, apraiškas, įgyvendins radikalizacijos prevencijos priemones, tobulins tarpinstitucinį keitimosi informacija apie terorizmo ir smurtinio ekstremizmo grėsmes ir bendradarbiavimo mažinant jas mechanizmą;

18.13. *informacinio saugumo užtikrinimas*. Siekdama kurti saugią informacinę erdvę, Lietuvos Respublika:

18.13.1. įgyvendins šalies gyventojų informavimo ir švietimo politiką, stiprins žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą, siekdama didinti visuomenės atsparumą informacinėms grėsmėms;

18.13.2. skatins kokybiško ir objektyvia informacija paremtą žiniasklaidos turinio sklaidą ir prieinamumą šalyje;

18.13.3. sieks teisinėmis priemonėmis užkirsti kelią informacijos, kuria raginama prievarta keisti Lietuvos Respublikos konstitucinę santvarką ir kėsintis į jos suverenitetą, teritorijos vientisumą ir politinę nepriklausomybę, skleidžiama karo propaganda, kurstomas karas ar neapykanta, platinimui;

18.13.4. didins visuomenės informavimą apie narystės NATO ir ES naudą, siekdama išlaikyti stiprią visuomenės paramą šalies narystei šiose organizacijose;

18.13.5. stiprins valstybės institucijų strateginės komunikacijos gebėjimus ir sukurs Lietuvos Respublikos institucijų vykdomos strateginės komunikacijos koordinavimo mechanizmą;

18.13.6. informuos tarptautinę bendruomenę apie informacines grėsmes ir jų poveikį, bendradarbiaus su NATO ir ES institucijomis bei valstybėmis narėmis, taip pat kitomis šalimis partnerėmis dvišaliais ir daugiašaliais formatais, siekdama užkirsti kelią informacinėms grėsmėms ir dalytis gerąja praktika ir įgyta patirtimi;

18.14. *visuomenės pasirengimo valstybės gynybai, pilietinės visuomenės, šalies kultūrinio ir tautinio tapatumo stiprinimas*. Siekdama didinti visuomenės pasirengimą valstybei kylančių grėsmių atžvilgiu, stiprinti gyventojų pilietiškumą ir patriotiškumą, šalies kultūrinį ir tautinį tapatumą, Lietuvos Respublika:

18.14.1. stiprins gyventojų pasiryžimą ginti valstybę ir visuotinį pasirengimą pasipriešinti, sudarydama sąlygas įgyti ir tobulinti karinį pasirengimą ir įgūdžius vykdyti nesmurtinį pilietinį pasipriešinimą;

18.14.2. didins Lietuvos šaulių sąjungos integraciją į valstybės gynybos sistemą, prisidės stiprinant jos pasirengimą dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje ir organizuoti nesmurtinį pasipriešinimą, remis jos vykdomą pilietinį ir patriotinį ugdymą;

18.14.3. stiprins gyventojų patriotiškumą, pilietinį ir politinį aktyvumą, jų bendruomeniškumą, siekdama skatinti visuomenę prisiimti atsakomybę už valstybės gyvenimą ir ypatingą dėmesį skirdama vaikams ir jaunimui, taip pat tiems šalies regionams, kuriuose, tyrimų duomenimis, yra menkesnis pilietiškumas;

18.14.4. ugdyt visuomenės rasinę, tautinę ir religinę toleranciją, nepakantumą žmogaus teisių ir laisvių pažeidimams;

18.14.5. sieks visapusės tautinių bendrijų integracijos į šalies gyvenimą, užtikrindama jų dalyvavimą viešajame gyvenime ir tautinių santykių darną;

18.14.6. saugos ir puoselės lietuvių kalbą, rūpinsis lietuvių ir kitų tradicinių Lietuvos Respublikos etninių grupių etninio tapatumo, materialiojo ir nematerialiojo kultūros paveldo išsaugojimu;

18.15. *ekonominio ir energetinio saugumo stiprinimas*. Lietuvos Respublika, siekdama užtikrinti ekonominį ir energetinį saugumą:

18.15.1. sieks tvaraus ekonomikos augimo, įgyvendindama makroekonomikos politiką, orientuotą į fiskalinį ir monetarinį stabilumą, ekonomikos skatinimą, eksporto diversifikaciją, finansų ir ekonomikos krizių prevenciją;

18.15.2. vykdys priemones, neleidžiančias vienam Lietuvos Respublikos ar užsienio investuotojui vyrauti strateginiuose ūkio sektoriuose ir užkertančias kapitalo, neatitinkančio

nacionalinio saugumo interesų, skverbimasi į šalies įmones, užtikrins strateginių ūkio sektorių, įmonių ir įrenginių apsaugą;

18.15.3. užtikrins patikimą ir nenutrūkstamą energijos tiekimą, mažins nacionalinių energetikos sistemų priklausomybę nuo monopolinio išorės energijos tiekėjo, sudarydama sąlygas energijos išteklių diversifikacijai ir konkurencijai;

18.15.4. vykdys kompleksinę nacionalinių energetikos sistemų integraciją į ES energetikos sistemas ir bendrą Europos vidaus energijos rinką, sieks elektros sistemos sinchroninio sujungimo su kontinentinės Europos tinklais;

18.15.5. mažins energetinę priklausomybę nuo importo, skatindama vietinių ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, įgyvendindama energetinio efektyvumo didinimo priemones ir įvertindama branduolinės energetikos panaudojimo galimybes;

18.15.6. siekdama užtikrinti energetikos įmonių veiklą ekstremaliomis sąlygomis, smarkiai sumažėjus arba visiškai nutrūkus energijos ar jos išteklių tiekimui, kaups ir išlaikys energijos išteklių privalomąsias atsargas, stiprins regionų bendradarbiavimą šioje srityje;

18.15.7. vykdys nacionalinio saugumo interesus atitinkančias priemones, skatinančias Lietuvos Respublikos transporto infrastruktūros konkurencingumo regione didinimą, aktyviai gins šalies vežėjų interesus užsienio rinkose;

18.15.8. siekdama diversifikuoti ne tik prekių, bet ir paslaugų eksporto rinkas bei tranzitu per Lietuvos Respubliką gabenamų krovinių srautus, skatins Rytų ir Vakarų transporto koridoriaus, Baltijos jūros ir Juodosios jūros transporto koridoriaus ir Šiaurės jūros ir Baltijos jūros transporto koridoriaus, įskaitant europinės vėžės „Rail Baltica“ geležinkelį ir „Via Baltica“ automobilių kelią, užtikrinančių Lietuvos Respublikos integraciją į ES transporto tinklus, plėtrą;

18.16. *kibernetinio saugumo stiprinimas*. Siekdama visapusiškai stiprinti nacionalinės kibernetinės erdvės saugumą, Lietuvos Respublika:

18.16.1. plėtos nacionalinę kibernetinio saugumo sistemą, ypatingą dėmesį skirdama kibernetinio saugumo reikalavimų įgyvendinimui ir ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros ir valstybės informacinių išteklių kibernetinio saugumo užtikrinimui;

18.16.2. stiprins nacionalinius gebėjimus nustatyti kibernetinio saugumo incidentus, reaguoti į juos ir likviduoti sukeltus padarinius;

18.16.3. remis NATO, ES, taip pat regioninių kibernetinio saugumo pajėgumų ir incidentų valdymo koordinavimo plėtrą;

18.16.4. stiprins kibernetinio saugumo kultūrą plėtodama viešojo, privataus, nevyriausybinių ir mokslo sektorių bendradarbiavimą ir su tarptautiniais partneriais;

18.16.5. stiprins visuomenės švietimą kibernetinio saugumo klausimais;

18.17. *socialinio saugumo stiprinimas, demografinės būklės gerinimas*. Siekdama užtikrinti visuomenės socialinę raidą ir socialinę sanglaudą ir gerinti demografinę būklę, Lietuvos Respublika:

18.17.1. sieks tolygios, tvarios ir į skirtumų mažinimą orientuotos regionų plėtos, didins teritorinę sanglaudą regionuose, be kitų priemonių, veiksmingai panaudodama ir ES teikiamą paramą;

18.17.2. tobulins socialinės paramos ir socialinių paslaugų teikimo sistemą, orientuodamasi į socialinės atskirties mažinimą;

18.17.3. skatins grįžtamąją emigraciją, užtikrins valstybės ir užsienio lietuvių ryšį, siekdama, kad jie puoselėtų lietuviybę, išlaikytų politinius, ekonominius, pilietinius ir kultūrinius ryšius su Lietuvos Respublika;

18.17.4. įgyvendins šeimai palankios aplinkos kūrimo priemones;

18.18. *aplinkos apsaugos užtikrinimas*. Siekdama užtikrinti aplinkos apsaugą valstybėje ir įgyvendinti atitinkamus tarptautinius įsipareigojimus, Lietuvos Respublika:

18.18.1. įgyvendins ES reikalavimus, tarptautines konvencijas ir protokolus aplinkosaugos ir klimato kaitos srityje;

18.18.2. užtikrins apsaugą nuo radiacinio pavojaus, radioaktyviųjų medžiagų išmetimo į aplinką kontrolę ir branduolinės energetikos objektų aplinkos stebėseną; sieks, kad Rusijos

Federacija ir Baltarusijos Respublika laikytusi tarptautinių ir dvišalių įsipareigojimų branduolinės saugos ir aplinkosaugos srityse, o šių šalių vykdomi infrastruktūros projektai, ypač atominės elektrinės, nekeltų grėsmės Lietuvos Respublikos aplinkai ir gyventojams, būtų plėtojami ir eksploatuojami laikantis tarptautinių branduolinės saugos, radiacinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimų;

18.18.3. sieks išvengti ir mažinti dėl galimo neigiamo kitų valstybių planuojamų ir vykdomų projektų, veiklos poveikio kylančias grėsmes šalies gyventojų saugumui, sveikatai ir aplinkai.

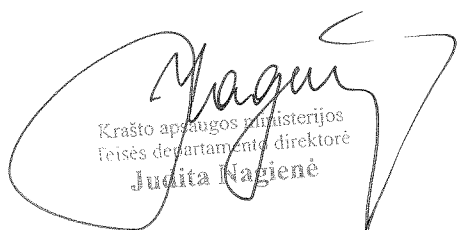
VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Lietuvos Respublika, atsižvelgdama į tai, kad saugumo aplinka gali keistis sukeldama naujų rizikos veiksnių, pavojų ir grėsmių nacionaliniam saugumui, turi būti tinkamai pasirengusi į juos atsakyti ir apsaugoti savo nacionalinius interesus. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi šios strategijos nuostatomis, kiekvienais metais nustato grėsmių šalinimo ar mažinimo prioritetus ir užtikrina jų įgyvendinimą.

20. Strategija nustato ilgojo ir vidutinio laikotarpių nacionalinio saugumo politikos prioritetus ir uždavinius, tačiau ji turi būti atnaujinama pasikeitus saugumo aplinkai.

21. Strategijos nuostatos įgyvendinamos per ilgalaikes valstybines saugumo stiprinimo programas. Šios strategijos ir ilgalaikių valstybinių saugumo stiprinimo programų nuostatų įtraukimą į kitus strateginio planavimo dokumentus ir jų vykdymą privalo užtikrinti Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

22. Lietuvos Respublikos Vyriausybė pateikia Lietuvos Respublikos Seimui informaciją apie strategijos ir ilgalaikių valstybinių saugumo stiprinimo programų nuostatų įgyvendinimą, teikdama nacionalinio saugumo būklės ir plėtros ataskaitą, kuri yra sudedamoji Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos metinės ataskaitos dalis.

Krašto apsaugos ministerijos
Teisės departamento direktorė
Judita Nagienė

Juozas Olekas
Krašto apsaugos ministras

VALSTYBĖS GYNIMO TARYBA

NUTARIMAS DĖL PRITARIMO NACIONALINIO SAUGUMO STRATEGIJAI

2016 m. rugsėjo 19 d. Nr. V-13
Vilnius

Apsvarsčiusi Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo strategijos pakeitimo projektą, Valstybės gynimo taryba **n u t a r i a**:

1. Pritarti 2016 m. Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo strategijai (pridedama).

2. Rekomenduoti Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikti Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo strategijos projektą tvirtinti Lietuvos Respublikos Seimui.

Respublikos Prezidentui

Dalia Grybauskaitė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2002 M.
GEGUŽĖS 28 D. NUTARIMO NR. IX-907 „DĖL NACIONALINIO SAUGUMO
STRATEGIJOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO“ PROJEKTO (TOLIAU –
LRV NUTARIMO PROJEKTAS) IR DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2002 M. GEGUŽĖS 28 D.
NUTARIMO NR. IX-907 „DĖL NACIONALINIO SAUGUMO STRATEGIJOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – SEIMO NUTARIMO
PROJEKTAS)
(TAP NR. 16-1588; 16-1028(3); TAIS NR. 16-5149(5))**

2016-10-06Nr.NV-3118

Vilnius

Įvertinę LRV Nutarimo projektą ir Seimo nutarimo projektą teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalį, keistina LRV Nutarimo projekto antraštė, nurodant, kad Seimo nutarimo projektas yra teikiamas Lietuvos Respublikos Seimui.
2. LRV Nutarimo projekto 2 punkte žodžiai „jei jis negalėtų“ keistini į „jam negalint“.

Teisės departamento direktorius

Rimvydas Pilibaitis

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

2016-10-06

Dėl Seimo nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr.IX-907 "Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo" pakeitimo "projekto(TAP-16-1588) (16-5149(5))

Pranešėjas: krašto apsaugos ministras J.Olekas

Dalyvauja: KAM Gynybos politikos ir planavimo departamento Gynybos politikos skyriaus vyr.specialistė M.Kriaučiūnienė

Klausimo kuratorius: N.Makštelienė

2016 10 06

Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime <hr/> (data)	Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas
Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje	Papildoma informacija